

МВС УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ПРЕДСТАВНИЦТВО ФОНДУ ГАНСА ЗАЙДЕЛЯ В УКРАЇНІ

**МЕДІАЦІЯ В СУДОВІЙ, ПРАВООХОРОННІЙ
ТА ПРАВОЗАХИСНІЙ СИСТЕМАХ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
(30-31 травня 2019 року)

Одеса – 2019

УДК 347.9:347.127.15(08)
М42

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги

Медіація в судовій, правоохоронній та правозахисній системах:
М42 матеріали міжн. наук.-практ. конф., м. Одеса, 30-31 травня 2019 р.
— Одеса: ОДУВС, 2019. — 253 с.

УДК 347.9:347.127.15(08)

*Ульянова Г. О.,
доктор юридичних наук, професор, проректор з наукової роботи
Національного університету «Одеська юридична академія»,*

*Ульянов О. І.,
кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри
тактико-спеціальної та вогневої підготовки ОДУВС*

ПОМИЛКОВІ УЯВЛЕННЯ ПРО МЕДІАЦІЮ

Медіація, як один із способів досудового врегулювання спорів, відома вже не перше десятиріччя. Попри переваги, які можуть отримати сторони при зверненні до медіації, вона все ще недостатньо впроваджена в національній практиці. Причин тому чимало, які мають як суб'єктивний, так і об'єктивний характер. Зокрема, це й неточне розуміння сутності медіації, порядку її проведення та наслідків. Серед найбільш поширених помилкових уявлень про медіацію можна виділити такі.

1. *Без спеціального закону медіація не можлива.* Серед чинників, які стримують поширення медіації в нашій країні доволі часто виділяють відсутність спеціального правового регулювання. Беззаперечно прийняття закону сприяло б вирішенню процедурних питань щодо проведення медіації, прав та обов'язків сторін, договірних відносин. Разом з тим, як свідчить практика, медіація вже використовується в Україні для вирішення спорів і відсутність спеціального нормативно-правового акту не свідчить про її незаконність. Професійний медіатор може пояснити сторонам їх права та наслідки вирішення конфлікту під час медіації, визначити зі сторонами порядок та умови проведення медіації, укласти медіаційну угоду тощо.

2. *Враховуючи, що медіатор не завжди є адвокатом, юристом на нього не поширюється вимога щодо дотримання конфіденційності інформації, яка стала відома під час медіації.* Це також типова помилка. Конфіденційність – є одним із ключових принципів, на яких ґрунтується медіація. При цьому він поширюється як на медіатора, так і учасників. Відповідно до Кодексу етики медіатора Національної асоціації медіаторів України, затвердженому рішенням Загальних зборів ГО «Національна асоціація медіаторів України» від 07 грудня 2017 р., протокол № 1 (<http://namu.com.ua/ua/info/mediators/ethical-code/>) медіатор не має права розголошувати конфіденційну інформацію щодо медіації та отриману під час медіації, а також не

має права використовувати таку інформацію у власних інтересах за винятком випадків, передбачених законодавством та цим Кодексом. До початку медіації медіатор має проінформувати сторони медіації про те, що вимога щодо збереження конфіденційності не поширюється на інформацію про діяння, які загрожують життю, здоров'ю учасників медіації або третіх осіб, а також на інші випадки, визначені законом чи договором про проведення медіації. Обов'язок нерозголошення конфіденційної інформації щодо медіації та отриманої під час медіації є безстроковим. При цьому вимога щодо непоширення інформації стосується не лише медіатора, а й її учасників. У зв'язку з чим важливо під час визначення порядку та умов проведення медіації, щоб сторони визначились в якому обсязі та яка саме інформація може бути поширена ними особисто про звернення до медіації та її хід.

3. *Медіатор пропонує варіанти вирішення проблеми, може порадити яке рішення прийняти краще.* Насправді медіатор не вирішує за учасників конфлікту, не повинен пропонувати шляхи вирішення конфлікту та приймати рішення за сторони. Медіатор допомагає сторонам конфлікту зрозуміти в чому суть проблеми та прийти до рішення, яке їх влаштує. Сторони повинні самостійно обрати як буде вирішено конфлікт. При цьому медіація не завжди завершується досягненням згоди між сторонами. Медіатор не може гарантувати позитивне розв'язання спору.

4. *Враховуючи відсутність дієвої системи примусового виконання рішення, досягнутого сторонами під час медіації, це витрата часу без корисного ефекту.* Медіація – це добровільний досудовий спосіб вирішення конфлікту. Звернення до медіації в першу чергу має бути свідченням сторін дійсно вирішити конфлікт. Ефект від медіації взає може бути кориснішим, ніж звернення до суду, під час якого сторони в першу чергу зосереджені на перемозі. Медіація в цьому аспекті більш цінніша, оскільки допомагає виявити істинні причини конфлікту, яким іноді сторони навіть не надають значення.

5. *Не кожен професійний медіатор – юрист, тоді як він допоможе вирішити якісно спір.* Доволі часто для того, щоб вирішити спір потрібно зрозуміти, що стало його причиною. В основі сімейних конфліктів, конфліктів, які виникають між партнерами, в колективі спір починається не стільки з порушення прав, недотримання законодавства, скільки з почуттів, амбіцій, непорозумінь. Для того, щоб їх виявити потрібні навички вести перемовини, задавати питання, які допоможуть сторонам з'ясувати в першу чергу для самих себе чого

дійсно вони прагнуть і що їх не влаштовує у конфліктній ситуації і що вони хочуть змінити. Крім того, сторони можуть звернутись за консультацією до адвокатів, фахівців у галузі права, оскільки навіть якщо медіатором буде професійний юрист, він не повинен надавати сторонам конфлікту юридичні консультації під час процедури медіації.

Медіація є альтернативою судового вирішення спорів, але не є гарантією розв'язання будь-якого конфлікту. Основна перевага медіації все ж таки полягає у можливості в першу чергу з'ясувати справжні причини конфлікту, які навіть на початковому етапі можуть не усвідомлювати його сторони. Але для того, щоб медіація поширювалась більш швидко, варто більше уваги приділяти інформуванню населення про її сутність, переваги та можливості.

Русавський В. О. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ МЕДІАЦІЇ.....	208
Середницька І. А. ПЕРЕВАГИ МЕДІАЦІЇ, ЯК СПОСОБУ ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ.....	213
Сірко В. С. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕДІАЦІЇ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРАВ.....	216
Степанова Т. В. ЩОДО РЕАЛЬНИХ ТА УДАВАНИХ ПЕРСПЕКТИВ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МЕДІАТОРА.....	221
Сухарєва А. О. МЕДІАЦІЯ ЯК МЕТОД ВИРІШЕННЯ СІМЕЙНИХ КОНФЛІКТІВ.....	223
Ульянова Г. О., Ульянов О. І. ПОМИЛКОВІ УЯВЛЕННЯ ПРО МЕДІАЦІЮ.....	227
Форос Г. В. МЕДІАЦІЯ ЯК СПОСІБ ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ В ОСВІТНІЙ ГАЛУЗІ.....	229
Хаджирадєва С. К. МЕДІАЦІЯ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ.....	231
Цільмак О. М. ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ, ЯКІ ОБУМОВЛЮЮТЬ ТА ДЕТЕРМІНУЮТЬ ЕМОЦІЙНИЙ НЕЙТРАЛІТЕТ МЕДІАТОРА.....	234
Шаповалова І. О. МЕДІАЦІЯ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНИЙ ЗАСІБ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ: УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА КОНЦЕПЦІЯ.....	237
Шелевер Н. В. МЕДІАЦІЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ.....	239
Шмаленко Ю. І. НЕУПЕРЕДЖЕНІСТЬ ТА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ЯК ПРИНЦИПИ МЕДІАЦІЇ.....	244